

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K. za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februarja 1900. Leto XVII.

Obseg: Izjava. — Cepimo v žleb namesto v precep! — Priprava za cepljenje in povezovanje trt. — Enketa za vinstvo v Novem Mestu. — Krmljenje čebel. — Streljanje proti toči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene. — Inserati.

Izjava.

Na prošnjo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani izjavljamo glede oddaje Tomasove žlindre iz Trsta v l. 1899. naslednje:

1. Podlaga za določitev cene Tomasovi žlindri je bil kilogramski odstotek skupne fosforove kisline.

2. Kilogramski odstotek skupne fosforove kisline je stal 16 kr. za vse odjemalce, in sicer na kolodvoru v Trstu.

3. Za to ceno sta kupila Tomasovo žlindro c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani in tudi „Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

4. Vsaka drugačna trditev je neresnična.

V Pragi, 19. februarja 1900.

Prodajalni biró za fosfatno moko čeških Tomasovih tvornic v Pragi.

Blaschczik s. r.

Cepimo v žleb namesto v precep!

Z veseljem pozdravljam razpravo v zadnji številki Vašega priljubljenega lista, v kateri se po pravici trdi, da sedlo pri cepiču ni potrebno. Jaz pa grem še dalje in trdim, da je še nepotrebnejši precep sploh!

Jako rad požlahtnjam starejša, debelejša drevesa, a nikoli v precep. Po potrebi na 2 ali 3 straneh vrežem v deblo žlebe, v katere vtaknem primerno izrezane, in sicer tako izrezane cepiče, kakršne kaže podoba 17.

Žleb se z dobrim nožem izreže brez težave, in sicer tako, kakor kaže podoba 18., da se nož zasadi pri *A* in se nekoliko nagnjen na eno stran potegne kvišku do *BC*. Potem se nož zopet zasadi pri *A* in se potegne na nasprotno stran nagnjen do *DC*. Tako se izrežeta dva trikotna *ABC* in *ADC* in nastane žleb *ABCD*, v katerega se vloži cepič in se dobro poveže in zamaže.

Prednost tega cepljenja je jako velika, ker se 1. ognemo veliki rani, ki jo napravi precep, 2. se delo naglo in zanesljivo izvrši in 3. pride cepič povsodi popolnoma v dotiko z divjakom (pod. 19.), kar se v precep ne zgodi, in je zategadelj rast cepičev, ki so lahko prav močni, čudovito nagla in krepka.

Vem, da cepljenje v žleb ni nič novega; pa meni je samo na tem ležeče, da se iz zgoraj omenjenih vzrokov uvede to cepljenje namesto cepljenja v precep.

Dr. Ipavic.

Priprava za cepljenje in povezovanje trt.

Ferdinand Heger, tvorničar v Mistelbachu pri Dunaju, je iznašel novo pripravo za cepljenje in povezovanje trt, ki je patentovana v vseh vinorodnih deželah.

Dosedaj so na mestu, kjer se stikata podloga in cepič, delali povezo iz plutovine, platna, cepilnega voska i. t. d., kar je imelo naslednje napake:

1. Poveza ni bila dovolj trdna ter je bila premakljiva.

2. Cepitev se ni zarastla, ker sta se med delom cepič in podloga večkrat premaknila.

3. Pri porabi cepilnih klešč se je ena stran nenaravno stisnila, vsled česar se je kalus le na eni strani tvoril.

4. Trta ni mogla rasti, če se poveza ni dovolj zgodaj odstranila.

Nova priprava pa prepreči vse te posledice, ker v podobi 20. in 21. narisana poveza popolnoma nepremakljivo drži.

Najpopolnejša zveza cepiča in podloge se stem doseže, da se okoli cepitve ovije košček ploščevine, ki ima podloženega kaj mehkega, na pr. popir, kavčuk, plutovino ali kaj enakega. Pri tem se pa vogli ploščevine podvišejo.

Vse to se zvrši z enim pritiskom ter potem cepitev nepremakljivo leži v povezi, ki je podobna cevi.

Ko trta raste, se poveza more zrahljati s tem, da se odvijajo vogli, a poveza še vedno dobro in prožno drži, ne da bi soku ovirala kroženje.

V podobi 22. vidimo pripravo pritrjeno na mizo ter pridejan podnožek.

Podoba 23. pa kaže to pripravo prenosljivo.

Obe podobi kažeta pripravo zaprto, t. j. tedaj, ko je poveza zgotovljena. Lahen pritisk na vzvod navzgor zadostuje, da se priprava odpre ter se pripravi za novo povezo, in sicer za trte vsake debelosti. Podobi 20. in 21. kažeta povezo pred zgotovitvijo in po nji

Kakor je razvidno, obstoje prednosti te priprave v tem, da se delo zvršuje zelo lahko, natančno in hitro. Priprava deluje 4 do 5krat hitreje kakor cepilne klešče in se zato tudi precēj prihrani na mezdi.

Velika prednost te cepilne priprave obstoji pa tudi v tem, da se more porabiti za vsak način cepljenja, česar pri kleščah ni, ki so za cepljenje s plutovino.

Za cepljenje rastočih trt na planem se pa pripravijo povezne cevi razne debelosti, ki se potem kar na mestu s prsti skupaj stiskajo.

Poveza, t. j. ploščevina in plutovi vložek, stane za eno trto en vinar in se more 10 do 12krat rabiti. Dolgost ploščevinastih trakov je z ozirom na debelost trt 65 do 75 mm, širokost pa 35 mm. Plutovi vložek naj proti cepičevemu očesu sega 1 do 2 mm čez ploščevinski trak, da se to oko ne more pokvariti.

Te priprave se dobivajo pri izdelovalcu Ferdinandu Hegerju v Mistelbachu pri Dunaju, in sicer pritrjene na mizi po 36 K, priprave same zase pa po 13 K. Vsaki pripravi so dodani vzorci povez.

volila brezobrestna posojila? Če se smatra za potrebno, kako naj se zvršuje in kdo naj to opravlja?

O tem sta poročala deželni poslanec in grajščak pl. Lenkh in teh. voditelj Skalicky.

Pravega poročila poročevalca pravzaprav nista podala, ker je bilo to vprašanje tako, da se je moralo o njem šele razmotrivati.

Pl. Lenkh je obžaloval, da se taki nadziraleci niso nastavili že prej, ker marsikak vinogradnik zlorablja posojilo, ker županstva ali drugi pooblaščenici potrdijo prošnjo stranke, ne da bi si prej ogledali, je li res dotičnik vse v redu napravil. Istega mnenja je bil tudi Skalicky, pripomnivši, da je na Nižjeavstrijskem dežela nastavila krajevne nadziralece; to so izvežbani vinarji, in ti gredo v primernem času okoli

ter pregledujejo nasade, napravljene z brezobrestnimi posojili. Kontrolo čez te imajo državni in deželni organi, namreč tehnični voditelji in potovalni učitelji.

Grof Barbo je poudarjal, da imata tehnični voditelj in potovalni učitelj že tako dovolj posla ter ne zmoreta vsega, osobito ne v primernem času pregledati vse take parcele katerih je na stotine, ker je njiju delokrog jako obsežen in bi se zelo zavlekla rešitev prošenj, ako bi morala pregledati vse parcele, za ktere bi se imela prosilcem nakazati brezobrestna posojila. Pregledata sicer vsako leto veliko parcel, a vseh vsako leto sproti ne moreta pregledati.

Grof Barbo je tudi uvidel potrebo takih priglednikov vsaj za sedaj, ko se vinogradi tako uspešno prenavljajo in ko dežela in država žrtvujeta tako velike vsote za pospeševanje vinstva.

Ker se niso stavili nikaki tozadevni nasveti, marveč se je le poudarjalo, da je nastavljenje takih priglednikov potrebno, je grof Barbo predlagal, naj se pooblasti deželni potovalni učitelj, da sestavi posebno službeno navodilo, katero naj predloži deželnemu odboru v odobrenje. *) Predlog je bil sprejet.

Razprave so se udeležili grof Barbo, Dolenc, Gombač, vitez Langer, Rohrman, pl. Ulm ter poročevalca.

6. vprašanje je bilo: a) Kako in pod kakšnimi pogoji naj se oddajajo v subvencioniranih trtnicah letos pridelane cepljenke?

b) Koliko naj vsaka subvencionirana podružnica nacepi in ključev zašola vsako leto?

Poročevalec g. Rohrman, pristav deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu.

Ker to vprašanje zadeva le subvencionirane podružnice, zato tukaj ne bomo navajali obširnega poročevalčevga poročila, marveč le nekatere sklepe, ki ute-

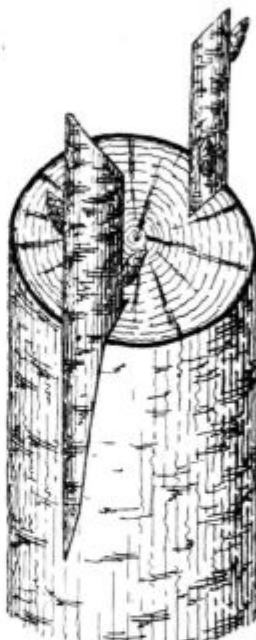
*) Zvedeli smo, da je g. Gombač to službeno navodilo takoj po enki sestavil ter je predložil deželnemu odboru s primernimi predlogi in pojasnili. Stvar še ni rešena marveč pride vsa zadeva pred letošnji deželni zbor.

Podoba 17.

Podoba 18.

Podoba 19.

Enketa za vinstvo v Novem Mestu.

(Dalje.)

5. vprašanje se je glasilo: Ali je potrebno natančno nadzorovanje vinogradov, za ktere so se do-

gnejo zanimati naše vinogradnike. Kakor je znano, je deželni odbor lansko leto opustil vzgajanje cepljenk v Ljubljani ter je namestu te trtnice napravil 5 podružnih trtnic v vinorodnih krajih, in sicer v Mokronogu, v Novem Mestu in v Metliki na Dolenjskem ter v Bujah pri Vremah (košanska podružnica) in v St. Vidu pri Vipavi na Notranjskem. Da se pridelovanje cepljenk in ameriskih trt še pomnoži, je deželni zbor dovolil vsem tem podružnicam 50.000 K za pet let, in sicer za vsako leto 10.000 K podpore. Podružnice na Dolenjskem dobivajo po 2500 K, one na Notranjskem pa po 1250 K na leto.

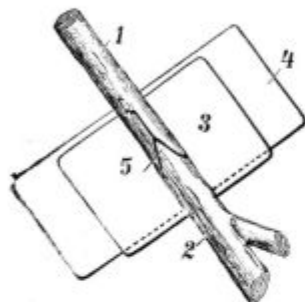
Po preteku 5 let, t. j. od 1904. naprej, so te podružnice zavezane vzgajati enako število cepljenk še nadaljnjih 5 let. Da jim bode to mogoče, se bodo cep-

pa naj se trte oddajajo v dogovoru in z dovolitvijo deželnega odbora po lastni ceni. Strinjali pa so se vsi navzočniki s predlogom, da naj se zastonj nič ne da, ker vinogradnik s trtami, ki jih zastonj dobi, površno in nemarno ravna, dočim jako pazi na nje, če jih mora plačati, in naj bodo še tako poceni.

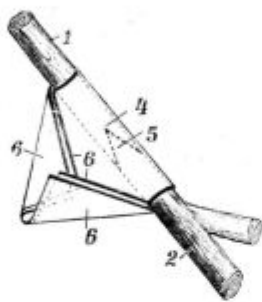
Iz teh 5 subvencioniranih podružnic bo mogoče vsako leto oddati 120.000 do 220.000 cepljenk, kar je odvisno od uspeha in vremena. Vsaka teh podružnic je nastavila svojega vincarja.

Drugi pogoji, zadevajoči podružnično poslovanje, se nahajajo v navodilih, katere jim je dostavil deželni odbor. — Za to leto je kmetijsko ministerstvo tem petim podružnicam še posebej dovolilo 10.000 kron.

Razprave so se udeležili vsi navzočniki, ker je

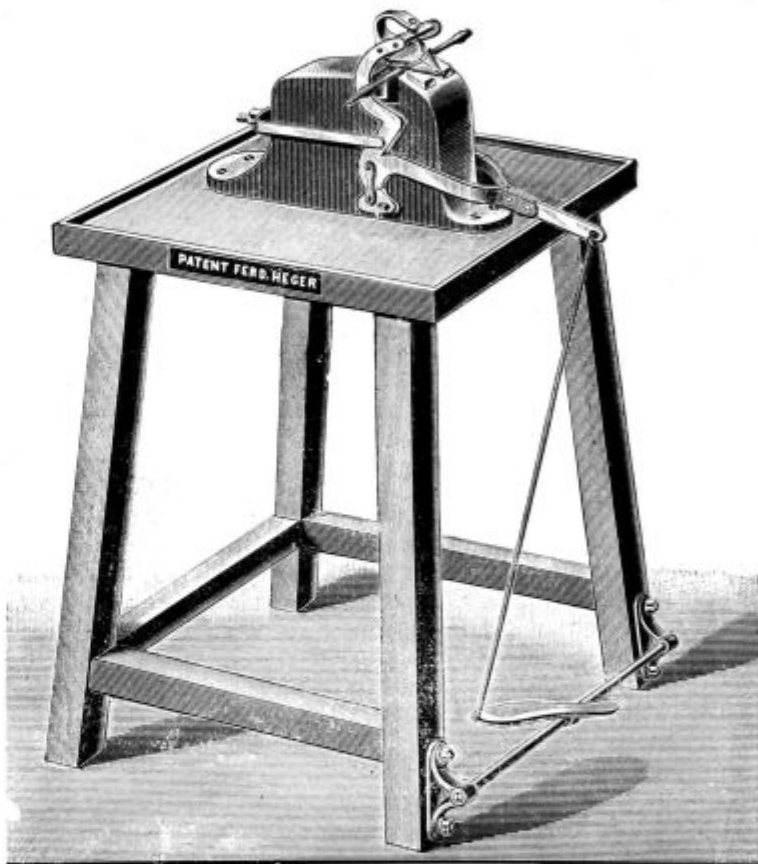
Podoba 20.

Podoba 21.

Podoba 23

Podoba 22.

ljenke prodajale po gotovi, pa prav nizki ceni (po lastni ceni, torej po 8 do 16 vinarjev komad); tako si podružnica napravi nekaj rezervni zaklad.

Poročevalec je predlagal:

a) Z ozirom na velikost podpore je vsaka podružnica zavezana vsako leto nacepiti in vložiti najmanj 45.000 cepljenk ter zašolati najmanj 60.000 ključev, ki se imajo naslednje leto pocepiti kot korenjaki. Čim več more taka podružnica napraviti, tem večje dohodke bo imela, t. j. tem večji postane rezervni zaklad.

b) Cepljenke naj se vedno oddajajo po 16 vin.

Tega mnenja so bili tudi drugi načelniki, češ da pridejo vinogradniku trte ceneje, če jih plača po 16 vin., kakor pa, če jih sam vzgaja.

Gombač in Wutscher sta smatrala ceno 16 vin. za previsoko. Sklenilo se je, oddajati le lansko leto pridelane cepljenke po 16 vin., ker so bili stroški za napravo trtnic itd. zelo veliki; od letošnjega leta naprej

bil vsak, osobito glede oddaje cepljenk, drugačnega mnenja. — Sprejeta sta bila poročevalčeva predloga pod a) in s spremenjenim dostavkom gori navedenih udeležencev predlog b).

O 7. vprašanju: „Ali naj si vsaka subvencioniranih podružnic zasadi svoj matičenjak“, je poročal deželni poslanec in grajščak v Brslinu pri Novem Mestu g. vitez Langer.

Rekel je, da je tedaj, ko se je opustila trtnica v Ljubljani in je deželni odbor predlagal, da se namesto te napravita 2 veliki trtnici, in sicer ena v Krškem za krško, novomeško in črnomeljsko okrajno glavarstvo, in ena v Bujah pri Vremah za celo Notranjsko in za litijski okraj, ki bi ostali še nadalje v režiji deželnega odbora, on predlagal v deželnem zboru dne 28. marca 1899. l., da se namesto 2 napravijo 4, odnosno 5 podružničnih trtnic ter naj se tem dovoli letna podpora 10.000 K skozi 5 let, ob enem pa naj se naprosi visoka vlada, da prispeva enako vsoto vsako leto.

Ta podpora pa naj se porablja izključno le za vzgajanje cepljenk in ne za napravo posebnega matičnjaka. Trte naj se oddajajo po prav nizki ceni, in izkupilo za trte si potem delita dežela in trtnica. Pri prodaji ne smeta iskati dobička ne podružnica ne dežela.

Poročevalec pa uvideva potrebo takega matičnjaka, zato predlaga:

Vinska enketa, zbrana dne 6. novembra v Novem Mestu, je, razmotrujoč vprašanje, jeli naj si vsaka subvencioniranih podružnic napravi svoj matičnjak, izrekla za neobhodno potrebo takega matičnjaka, ktere pa ima napraviti na svoje stroške in ne na račun subvencije. Ob enem se podružnicam naroča, da vsako leto naprosijo kmetijsko ministerstvo za gotovo množino podlog po znižani ceni.

Vsi so se strinjali v tem, da si vsaka podružnica napravi svoj matičnjak, mnogi pa se niso sprijaznili s predlogom, da naj si ga podružnica napravi na svoje stroške.

Ko je poročevalec še nadalje utemeljeval svoj predlog in je med debato, v katero so posegli Gombač, pl. Lenkh, Rohrman in Skalicky, dal potrebnih pojasnil, je bil poročevalčev predlog neizpremenjen sprejet.*)

(Konec prihodnjic)

Krmljenje čebel.

Spisal T. Š.

I.

Spomladi v prvi priliki vsak skrben čebelar pregleda prezimljene čebele, za koliko časa imajo še potrebne hrane, da jim v slučaju, ako jim že poteka, s krmljenjem pomore in jih ubrani neizogibnega pogina.

Kakor hitro gorko pomladansko solnce oživi živalce, da se izlete in otrebijo blata, naj čebelar nikdar ne zamudi koj drugi dan po prvem izdatnem izletu svojih čebel pregledati glede hrane vsakega posameznega panja. (Omeniti moram, da od prvega izleta naprej čebela čimdaljeveč hrane vživa, oziroma je porabi za krmljenje svoje zalege.)

Tako pregledovanje se sme, kakor rečeno, izvršiti takoj drugi dan po prvem izdatnem izletu čebel, čeprav je vreme manj ugodno, oblačno. Ako se torej pri tem delu zapazi, da bi utegnili temu ali onemu „polku“ v kratkem času primanjkovati medu, naj se mu pomaga, kar je najbolje, z medom v satju, ali z medom, ki se jeseni sicer izstisne iz satja, pa se to stori z največjo skrbnostjo, ne da bi se mu primešalo kaj vode, in se hrani že v ta namen, da bode za krmo.

Ako primanjkuje zanesljivo zdravega medu, naj se pomaga s sladkorjem. Za to najboljši je tako imenovani „kandisov sladkor“. Tega sladkorja se dene v pripravno posodo $\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{2}$ kilograma, se poškropi nekoliko z vodo, da postane nekako vlažen, ter se v posodi pomakne tako daleč v panj, da je mogoče čebelar prilezti iz satovja do sladkorja po najkrajšem potu.

Tudi navadni sladkor se v sili sme rabiti, vendar se pa ne priporoča tako kakor „kandisov“, ker ga čebele teže vživajo in je barvan z modro barvo, ki je tej živalci škodljiva.

Opisano krmljenje, ki se mora vršiti, kadar primanjkuje hrane, čebelarji imenujejo „krmljenje za silo.“

Krmimo pa čebele še z drugim namenom, namreč da jih s tem prisilimo k večji delavnosti in pomnožitvi; to je „špekulativno krmljenje“.

Ni pa vse enako, kako in kdaj krmimo čebele v ta namen. Ako bi čebele pričeli krmiti v zgodnji pomladi, tedaj, ko še leži mnogo snega in pihajo še skoraj vsak dan mrzli vetrovi, škodovali bi jim navadno mnogo bolj kakor koristili. Čebele, vsled krmljenja razburjene, misleč, da je svet že poln medu, bi solnčne dni močno izletavale in bi jih vsled mrzlega zraka, posebno tedaj, kadar solnce oblaki od časa do časa pokrijejo, otrpnila velika množina. V tem slučaju bi bile zgubljene, panj pa bi bil od dne do dne manj obljuden.

Vsled krmljenja tudi matica zastavi mnogo več zalege, za ktere hrano potrebujejo čebele zraven medu in cvetnega prahu tudi vodo. Vode pa v panju pri večji množini zalege čebele ne morejo v zadostni množini dobiti med medom ali na osopljenih stenah svojega stanovanja, in zato so primorane, iskati jo zunaj panja, in sicer tudi v neugodnem vremenu, v katerem jih navadno mnogo pogine.

Zavoljo tega je priporočati, s „špekulativnim krmljenjem“ pričeti šele tedaj, ko se ni več bati rednih hladnih, oziroma mrzlih dni, in to je nekako v začetku meseca aprila. V gorkejših krajih kakor je tukaj na Gorenjskem pa se sme primerno poprej pričeti. Splošno pa naj velja pravilo: S „špekulativnim krmljenjem“ naj se prične 16 do 21 dni pred črešnjevim cvetjem.

Za to krmljenje naj se rabi iztisnjen med, kteremu se pridene $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ množine čiste vode in se oboje skupaj pri zmernem ognju toliko segreje, da se med v vodi popolnoma raztopi. Paziti se mora, da se ta zmes ne prismodi, ker bi taka krma čebelar ne ugajala.

Nekteri čebelarji pridevajo taki krmi žganje ali vino in tudi kake dišave, a vse to je brez koristi za čebele; prej je škodljivo. Čist, zdrav med je najbolj naravna, čebeli nad vse ugajajoča hrana.

Zvečer, ko čebele nehajo leteti, naj se omenjenega vodenega medu vsakemu panju položi 2 do 3 jedilne žlice, in tako zaporedoma 3 do 4 dni, oziroma večere. Na to naj se 5 do 6 dni preneha. Po preteku tega časa (5 do 6 dni) pa naj se zopet na omenjeni način krmi, in tako v tem sporedu do črešnjevega cvetja. Ako pa ob črešnjevem cvetju vsled vremenskih okoliščin ni ugodne paše, naj se nadaljuje s krmljenjem, dokler ugodno vreme ne povzroči boljše paše. Pripomniti je, da se panji, ki imajo še obilno zalogo nadelane medu, lahko tudi s tem priganjajo k večji delavnosti in pomnožitvi, da se jim na vsaka dva ali tri dni del tega medu z nožem ali s kako drugo pripravo rečejo oddela, ne da bi jim bilo treba prej omenjeni med pokladati. Nasprotno se pa mora takim „polkom“, ki nimajo svoje zaloge medu polagati po večjo množino krme, 4 do 5 žlic in tudi še več naenkrat, in sicer posebno tedaj, ako dobra paša, ki se je šele pričela, vsled nastalih vremenskih razmer preneha. V tem slučaju bi čebele, ker bi ne imele večje zaloge novega medu, vsled pomankanja hrane pričele iztrgovati zalogo in bi bil tako prejšnji trud in stroški zaman. Polk v takem položaju, da vsled pomankanja krme iztrguje zalogo, silno zaostane in pogine, ako se mu nemudoma izdatno ne pomore, kakor hitro se pokažejo prva znamenja pomankanja.

*) Ker je letos vlada dovolila gori navedenim subvencioniranim podružnicam 10000 K podpore, je deželni odbor nakazal vsaki podružnici po 2000 K, ktere se bodo porabile na željo vlade in na predlog deželnega odbora izključno za napravo matičnjakov; s tem ukrepom bo vsaka teh podružnic jako razbremenjena.

Tudi sladkor se namesto medu lahko rabi za ta način krmljenja, in sicer navadni sladkor v grudah (štokih) ali pa kandisov. Pripravi se tako-le: Na kilogram sladkorja se pridene $\frac{1}{2}$ litra vode in se postavi v popolnoma čisti posodi k ognju, da zavre; med vrenjem se posnemajo nečiste, izločene pene in drugo. Ko se ne izkuha nikaka nesnaga več, se tekočina odstavi od ognja, da se shladi; ko je hladna, je pripravna za krmo. Da pa tako pripravljeno sladkorno vodo čebele hitreje zaslede in posrkajo, se pred kuhanjem pridene na kilogram sladkorja za dobre pol žlice medu. Taka sladkorna voda se čebelam krmi v ravno takem sporedu in v taki množini, kakor je spredaj povedano o vodenem medu.

(Konec prihodnjih)

Streljanje proti toči.

Leta 1897. smo tukaj delali prve poskuse, ali bi se s streljanjem ne dala zabraniti toča. Izpočetka smo le iz možnarjev streljali proti bližajočim se oblakom, potem smo postavili železne nastavke, pod katerimi smo izproževali možnarje. Pri vsakem strelu je v nastavku nahajajoči se zrak švignil kvisku, in pri tem se je čulo po 10 do 15 sekund trajajoče žvižganje. In to streljanje se je res dobro obneslo. V vseh štirih letih vsaj tukaj v Visovljah, uro hoda nad Slov. Bistrico, kjer imamo štiri strelišča, nismo bili zadeti od toče, dasi so večkrat prav hude nevihte drville preko teh krajev.

Sčasoma so se tudi drugod začeli zanimati za naše poskuse in nas posnemati, le vlada, žal, ni ustregla opetovanim prošnjam, da bi izdatno znižala ceno smodniku. Da bi bila podpirala napravljane strelišč, o tem še misliti ni bilo. Poslala je pač l. 1898. dva veščaka z Dunaja, ki sta si ogledala naše naprave, a se končno izrekla, da stresanje zraka po streljih sega le kakih 200 metrov visoko, torej ne more vplivati na oblake, ki stoje veliko višje. In tako nismo dosegli nobene podpore in tudi ne znatnega znižanja smodnikove cene. Morali smo ga plačevati po 48 kr kilo.

Vse drugače na Italijanskem. Že l. 1898. poleti je prišla komisija s tamošnjim državnim poslancem dr. Ottavio na čelu k nam, da se pouči o načinu našega streljanja. Z veliko vnemo so se potem poprijeli te ideje, in lani je bilo po zgornji Italiji že 3000 strelišč. Vlada pa ni samo podpirala dotične zadrage posestnikov pri napravi strelišč, ampak jim je tudi smodnik oddajala po 13 kr. kilo, dočim je nas stal 48 krajcarjev.

Kakšno važnost pripisujejo na Italijanskem temu streljanju, je pokazal sijajni shod od 8. do 11. novembra l. l. v Kazali, kjer je bilo nad 600 udeležencev, da so poročali o uspehih — in poročila so bila vsa ugodna — ter se posvetovali o najboljših načinih streljanja. Zastopnik poljedelskega ministra je obetal vso podporo. Prišlo je na shod tudi več gospodov profesorjev in vinogradnikov iz Francoskega, naša Avstrija pa je bila zastopana le po dveh zasebnih gospodih iz Štajarskega; naša vlada ni poslala nobenega zastopnika, ker menda ni bila posebej povabljen.

Ta shod utegne vender tudi za nas imeti dobre nasledke, posebno odkar je naš poslanec dr. Ferjančič v delegaciji vojnemu ministru stvar razjasnil in zahteval znižanje smodnikove cene. Vlada je vsled tega iznova naročila osrednjemu zavodu za vremenska opa-

zovanja na Dunaju, naj izreče svoje mnenje o tem streljanju. Ravnatelj Pernter se je vsled tega peljal v Bruck, v čigar bližini je neka tvornica za železnino, ki že dve leti dela poskuse, kakšni topiči in kakšni nastavki bi najbolj vplivali na oblake. Tu se je pokazalo, da strel iz topičev, 40 centimetrov visokih in nabasanih s 15 do 20 deka smodnika, in ako je nastavek nad njimi 4 metre visok, pretresa zrak do 2000 metrov visoko. Oblaki pa, iz katerih se vsiplje toča, stojé, kar sem jaz dostikrat opazil, le kakih 800 do 1500 metrov visoko.

Zakaj se dela toča v oblakih, sicer še ni dognano, pa gotovo je, da poleg shlajenja zraka po viharju vpliva tudi elektrika. S streljanjem ne pretresamo samo zrak, ampak zvežemo zemeljsko elektriko z oblačno. Dokaz temu je, da je nad strelišči vedno manj bliskov in da včasih nevihta celó poneha, ko se bliža streliščem, kjer se pridno strelja.

In zdaj bi nasvetoval, naj bi se tudi pri nas Slovencih sklical shod vseh, ki se zanimajo za to streljanje. Po Slovenskem na Štajarskem in Kranjskem je že precej strelišč, a le malokdaj sem čital v časnikih kako opomnjo o streljanju. Zato bi bilo dobro, da bi na ta shod prišli iz vseh krajev, kjer imajo strelišča, da bi povedali, kako se je streljanje obneslo in da bi se potem posvetovali o skupnem postopanju gledé dobave deželni in državnih podpor in gledé smodnika.

Kam naj bi se sklical shod? Ljubljana seveda kot slovensko središče v to najbolj sodi, ako se morejo v tej čisto nepolitični stvari zediniti liberalci, konservativci, krščanski socialci itd. itd. Če ne Ljubljana, pa bi Krško bilo najpripravnije mesto, ker je največ strelišč po Dolenjskem in nasproti na Štajarskem. Shod naj bi bil meseca aprila ali začetkom maja. Kjerkoli pa se bo vršil, sem prav rad pripravljen prevzeti glavno poročilo in tudi poskrbeti, da se na ogled in za poskus postavi najnovejša strelna priprava.

Dr. J. Vošnjak.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 18. vprašanje. Z ozirom na prvi odgovor na to vprašanje smo dobili pismo, podpisano s „poštar“ iz Podnarta, ki slove: Odgovor na 18. vprašanje je povsem napačen in bi se bilo o enakih zadevah obrniti na poštne uradnike, ki postavijo pravilno ume. — Vsled tega pisma izjavljamo, da smo spisali prvi odgovor na podstavi in formacij, ktere nam je dal merodajen poštni uradnik v Ljubljani. Ta gospod, na ktereга smo se zopet obrnili, je potrdil, da je bil naš odgovor pravilen, napačna pa je opomnja, da je za dostavljanje zunaj poštneга kraja plačevati od pisma po 2 h in od časnika po 1 h. Res je namreč, da pošta ni vezana pošiljatev zunaj kraja dostavljati, in če ona ali pa občina priskrbi kakega poštneга obhodka (ne pismonošo ali poštneга sela) potem je določilev pristojbine prepustiti prostovoljnemu dogovoru. Kdor pa noče take pristojbine plačevati, ta ima pravico sam hoditi po pošiljatev. Kjer je pa od poštné uprave nastavljen poštni sel, tamkaj se pa ne sme pobirati nikaka pristojbina, razen za nakaznice in zavoje.

Vprašanje 36. Kako in kje naj napravim strelivoč na svojih poslopih. Imam namreč 6 poslopij na griču, okoli katerih je drevje višje kakor hiša, kamor strela jako rada vdarja. Strehe so krite s slamo in je zato velika nevarnost. (M. K. v R.)

Odgovor: Vodilna misel, ki je podlaga za postavljanje strelivoč, je vedno ta, da se strehi naredi tako močen od-

vodnik (žica) pod zemljo, da more le po tem in ne drugam udariti ali preskočiti. To nalogo moremo izvršiti, ker vemo, da kovine strelo nase vlečejo, in sicer tem bolj, čim više so postavljene; vemo, da jo kovine vodijo in slednjič odvedejo v podzemeljske vode. — Vsak strelovod mora biti bistveno sestavljen iz sesalnega droga, iz nadzemeljskega in iz podzemeljskega odvodnika. — Sesalni drog je najboljši iz železa, ki ima na vrhu eno, ali še bolje več rti. Da rt ne zarjavi, vsled česar bi elektriko slabo vodila, jo je pozlatiti. Sesalni drog naj bo nad strešnim slemenom 5–8 m dolg ter po možnosti debel. — Nadzemeljski odvodnik ima namen, strelo odpeljati od sesalnega droga v tla, ne da bi mogla odskočiti. Odvodnik mora biti pred vsem nepretrgan in toliko debel, da streli ne ovira toka. To je zelo važno. Učenjski so določili, da mora biti železen odvodnik najmanj 15 mm, bakren pa 6 mm debel. — Podzemeljski odvodnik je silno važen, a ravno pri njem se navadno najbolj greši. Podzemeljski odvodnik mora na vsak način voditi k velikim množinam podzemeljske vode, drugače nič ne velja, kajti celo vedno vlažna zemlja je dvomljivo nadomestilo za vodo. Tisti del odvodnika, ki sega v zemljo, mora imeti 2 cm premera. — Prostor, katerega strelovod brani, je enak krogu, katerega si mislite potegnjenega okoli strelovoda in ki ima tako velik polmer, kakor je visok sesalni drog nad strešnim slemenom. — To so glavne reči, na ktere je paziti pri postavljanju strelovodov, a omenjamo Vam, da dober strelovod zna narediti le strokovnjak. Strelovodi, kakor jih vidimo po deželi, zlasti po cerkvah, navadno ne veljajo mnogo.

Vprašanje 37. Pri nas trdijo nekteri ljudje, da so sveži kostanjevi koli škodljivi ameriškim trtam, drugi pa zopet trdijo, da je sok teh kolov še celo koristen. Kaj je na tem resnice? (M. G. na Zd. K.)

Odgovor: Ne to ne ono ni resnično, ker kostanjev kol, če je svež ali star, prav nič ne vpliva na trto. Napačno pa je, kakor delajo ponekod, da stavijo k mladim trtam silno debele kole, ki preveč obsenčujejo trto in ji tako škodujejo.

Vprašanje 38. Pri nas sade prvo in drugo leto v novo zasajen vinograd med trte peso, zelje itd. Ali je tako ravnanje umestno in ali to trtam kaj škoduje? (G. b. d. v K.)

Odgovor: Ker tako pridelovanje drugih rastlin v vinogradu vsekakor zemljo izsesava, zato gotovo ni koristno, celo pa, če se sade rastline, ki trte obsenčujejo. Ako to prvo leto nikakor nečete opustiti, potem sadite rastline sredi med trtnimi vrstami, a le v eno vrsto. V drugem in v nadaljnjih letih pa ne sadite več.

Vprašanje 39. Nekteri trdijo, da rdeče mravlje, katerih je vse polno na nekterih trtah, škodujejo trtju, ker korenine glodajo. Ali je to res, in kako pregnati mravlje s trt? (G. br. dr. v K.)

Odgovor: Mravlje prav gotovo ne škodujejo trti, celo pa ni res, da bi les glodale. Mravlje se le tam drže, kjer imajo kaj jesti, in če jih je kje veliko videti, je to dokaz, da jih je kakšna hrana privabila. Če so na pr. mravlje na drevju, so največkrat le zato, ker so na drevju listne uši, ktere izcejaajo neki sladek sok, katerega mravlje radi ližejo. Mogoče je torej, da tudi na trti mravlje kaj zasledujejo, kar trti škoduje, in zato se napačno sklepa, da mravlje škodujejo.

Vprašanje 40. Ktero cepljenje trt je boljše, suho s plutovino ali zeleno? Kdaj naj se cepi suho, kdaj na zeleno in ktere cepitve bolje uspevajo? (M. S. na Zd.)

Odgovor: Če je cepitev dobro izvršena in zarastla, potem je vse eno, kako ste cepili, kajti trte enako dobro uspevajo. Boljša je pa zelena cepitev v tem pogledu, ker se do 60 % več trt prime. Na suho s plutovino se cepi pozimi

v roki in tudi na stalnem mestu do srede meseca aprila, t. j. dokler trte ne ozelene. Na zeleno je pa cepiti od druge polovice meseca maja do druge polovice meseca julija. Podrobnosti najbolje izveste iz Gombačeve knjižice „Novo vinogradništvo“, ktero dobite pri družbi za 80 h s poštnino vred.

Vprašanje 41. Imam kravo, ki žre cunje in isto tako delajo njeni mladiči, tako da ni varna pred njimi nobena obleka. Kaj je temu vzrok, ali se da odpraviti in kako? (M. P. na Zd.)

Odgovor: Da živina žre cunje, gloda les, grize dlako, živino itd. ni razvada, temveč neki notranji nagon, ki je posledica bolezni v prebavilih. To bolezen dobi goved, ki je krmljena s slabo, prazno krmo, zlasti s kislim senom ali sploh s senom, ki je rastle na vlažnih tleh. Glavni vzrok je pomankanje apna v krmi. Če se ta nedostatek odstrani, pa goved sama od sebe izgubi poželenje po takih rečeh. Pokladajte torej boljše in tečnejše krmo, ob enem pa klajno apno. Mokre travnike osušite ter jih gnojite z Tomasovo žlindro, s kajnitom in z apnom, in pridelovali bodeite krmo, ob kateri živina ne bo dobila nikdar te bolezni. Za zdravilo pa precej pričneite redno rabiti klajno, t. j. očiščeno fosforovokisló apno.

Vprašanje 42. Imam nekaj starega boba, ki je skoraj ves moljav. Kako pridejo v bob črvi in kako se dajo odpraviti. (J. E. v K.)

Odgovor: Črv v bobu je ličinka hrošča bobarja (*bruchus granarius*). Oplojena samica poišče cvetoč ali odevetel bob in položi na mlad bobov strok eno ali tudi več podolgovatih jajec. Iz jajca izleze ličinka, se zabode v strok, poišče mlado bobovo zrnce ter se vanje zadolbe. Luknjica na stroku in tudi na zrnu se popolnoma zaraste, tako da od zunaj ni znati, je-li zrno zdravo ali ne. Bob raste in se debeli, a z njim tudi ličinka, ki pa izprva le pomalem já, da more bob zoreti, in še le potem ga v hramu naprej razjeda. Bobar se zatre, ako ves piškav bob, ki plava na vodi, vržete v ogenj. Pred vsem pa piškavega boba ne sadite. Priporočajo, naj se bob, predno se spravi, dobro posuši, in sicer na peči ali v peči; samo na to je paziti, da toplina ne presega 50° C. Izkušnja namreč uči, da ličinka pri tej toplini pogine, bob pa vendar ne izgubi kaljivosti.

Vprašanje 42. Imamo kokoš, ki nese vedno mehka jajca. Kaj je temu vzrok in kako odpomoči? (M. P. v K.)

Odgovor: Da kokoš nese mehka jajca je vzrok pomankanje apna. Prestor kjer kokoši hodijo, mora biti posut z apnenim peskom, da ga kokoši po potrebi jedo. Kakšna posebno pridna kokoš pa vzlic temu ne more v sebi sproti stvoriti toliliko apna, iz katerega so jajčne lupine. kolikor ga potrebuje, zato léže mehka jajca. Takim kokošim, kakor sploh vsem, je kaj koristno mešati med pičo klajnega apna.

Vprašanje 44. Imam mnogo prekuhanega brinovnega zrnja. Ali ga morem porabiti za gnoj, če ga pomešam med mešanec ali pa med hlevski gnoj? (G. M. v S. Š.)

Odgovor: Prekuhanega brinove jagode morete na ta način prav dobro porabiti za gnoj, vendar Vam bolj svetujemo podelati jih v mešanec, ker se v dobro obdelanem mešancu bolj razkrojijo in za gnojenje pripravijo. Zlasti priporočamo, mešanec večkrat polivati z gnojnicco.

Vprašanje 45. Imam jako slab travnik, katerega del sem lansko leto preoral, pognojil s pepelom in obsejal z ajdo, kar se mi je dobro sponeslo. Letos bi rad večji kos tako obdelal, pa nimam dovolj pepela, zato vprašam, s čim bi nadomestil pepel? (A. T. v P.)

Odgovor: V pepelu je kalij tista snov ki gnoji. Druga kalijeva gnojila so kajnit, kalijeva sol in žveplenokisli kalij. S temi gnojili se da pepel nadomestiti. Kajnita Vam za žito ali ajdo ne priporočamo, ker ima v sebi snovi, ki so tem rastlinam škodljive. Kalijeva sol je v tem pogledu boljša, vendar

Vam je z mirno vestjo ne moremo toliko časa priporočati, dokler izkušnje ne potrdijo njene neškodljivosti. Tvorcnice, ki jo izdelujejo iz kajnita, trdijo, da so kalijevi soli škodljive snovi odvrzete. Žveplenokisli kalij je pa zanesljivo neškodljivo gnojilo za žito. Pepel trdih drv ima v sebi kalija 10 %, mehkih drv 6 %, kajnit ga ima 13 %, kalijeva sol 40 % in žveplenokisli kalij 48 1/2 %.

Vprašanje 46. Svinja, katero sem dal rezati, mi je poginila v 14 dneh. Ker se takih nesreč prav mnogo dogaja, zato vprašam, če je morda kako drugo sredstvo namesto rezanja, da se svinja ne buče? Pri nas trdijo, da se dobi nekaj takega v lekarnah. (F. T. v B.)

Odgovor: Za rezanje nimamo sedaj še nobenega kaj vrednega nadomestila. So tvarine, ki povzročijo deloma dušé spolski nagon, a na drugi strani jemljejo živalim dober tek, ki se vsled tega ne debele, kakor se tudi takrat ne debele, kadar se bučejo. S takimi sredstvi torej velja delati toliko, kolikor vraga s hudičem izganjati. Svinjo rezati ni prav nič nevarnega, če se to delo razume ter pazi na snago in se z izbornimi sredstvi, katere imamo danes na razpolago, prepreči prisad. Žal, da naši rezači ne znajo veliko, na snago prav nič ne pazijo in o preprečenju prisaditve niti pojma nimajo. Rezanje svinj je pa potrebno le pri domačem, manj pri žlahtnem plemenu, ker je bukanje žlahtnih, na pr. jorkširskih svinj tako neznačno in na debelenje malo vplivajoče, da jih niti ni treba rezati.

Vprašanje 47. Po njivah se mi je močno zaplodil gabez. Odkod pride toliko gabeza na njivo in kako se zatire? (P. D. v Č.)

Odgovor: Gabez je zelo nadležen plevel, ki se kakor ornica s koreninami razmnožuje po njivi povsod tod, koder so mu tla ugodna. Edino sredstvo, gabez zatirati, je skrbno in globoko obdelovanje njiv ter pobiranje izoranih in z brano izvlečenih korenin, ki se na kakem kupu zbirajo, posuše in sežgo. Posamezne gabezove rastline se le zatro, če se z vso korenino izpulijo. Ostanke korenin v zemlji vnovič poženo.

Vprašanje 48. V zboljšanje čebelne paše so si čebelarji naročili blizu 300 kg esparzetnega semena. Ali je kak razloček med eno- in dvovrstnato esparzeto glede dobrote kot krma ter glede pridelovanja. Čebelarji bodo hvaležni za kratko navodilo, na kakšne njive naj sejejo esparzeto, za katerim sadežem in koliko naj jo sejejo. (U. Č. v Lj.)

Odgovor: Vaše nazivanje „eno- in dvovrstna“ esparzeta ni pravilno, pravilno je govoriti o esparzeti ali turški detelji, ki daje na leto eno, dve ali tri košnje. Esparzeta (onobrychis sativa) je namreč tri vrste, ki so botaniško prav za pravo ena in ista rastlina, ter se le iz kmetijskega stališča razločujejo glede pridelka. Te vrste so: 1. navadna esparzeta (o. s. communis), ki zraste kakih 60 cm visoka ter raste na bornih apnenih tleh in da na 1 ha enkrat na leto kakih 30 q sena. 2. esparzeta, ki se dvakrat kosi (s. s. bifera), ki krepkeje raste kakor prva in ima debelejšo seme, zraste do 120 cm visoka in da pri dvakratni košnji na 1 ha 40 do 60 q sena. Seme se rado izprevrže v prvoimenovano vrsto. 3. esparzeta, ki se trikrat kosi (o. s. maxima), je vrsta, katero so na Angleškem z obdelovanjem vzgojili, ki je še večja, tanjša in bolj listnata. Ta vrsta se tudi rada izprevrže. — Esparzeta glede tal ni izbirljiva, ona se zadovolji z vsako zemljo, vendar morajo biti tla apnena, drugače ne uspeva. Gorenja plast njive je le prvo leto važna, da se esparzeta dobro vkorenini, poznej je merodajna spodnja plast, kajti od nje je zavisno, kolika časa esparzeta vzdrži. Spodnja plast mora biti 5—6 m globoko brez vode ter mora biti razdrobljena, da jo morejo korenine predreti ter najti kaj hrane. Ker ima esparzeta prvo leto rada dobro, zrahljano in gnojno gorenjo plast, zato najrajši raste za kako gnojeno okopavino

(na pr. za krompirjem); njivo je dobro pred zimo sprati. Esparzeta se seje pod redko jaro žito. in sicer na 1 ha 180 do 210 kg ali na mernik posetve 19—20 kg. — Esparzeta da prvo leto neznačen, v drugem letu malo boljši in šele potem popoln pridelek, ki vzdrži 5 do 7 let.

Vprašanje 49. Spomladi nameravam saditi topinambur kakor krma za prasiče, a pri nas pravijo, da kot krma ni dosti vreden. Koliko redilnih snovij ima v sebi, ali uspeva na plitvi, peščeni zemlji in kje bi dobil seme? (J. R. v G.)

Odgovor: Topinambur (papeževa repica) ima beljakovin in toliko v sebi, kolikor krompir, dušika prostih spojin, zlasti škroba, pa 1/4 manj kakor krompir. Topinambur torej ni slaba krma, daje pa veliko večji pridelek kakor krompir. Topinambur uspeva tudi na plitvi, peščeni zemlji, če le poleti dobi nekaj dežja. Seme utegnute dobiti pri kakšnem gospodarju na Dolenjskem, koder to rastlino še pogosto pridelujejo.

Vprašanje 50. Ali je res, da ni dolžnost poštarjev vzeti več drobiža kakor za 5 K, če so to tudi krone ali goldinarji, ki so celo preštet v zavitkih? (A. G. v Š.)

Odgovor: To ni res; vsaka erarska blagajna — med nje štejemo tudi poštno blagajno — je zavezana sprejeti do 10 K drobiža. Med drobiž pa ne spadajo krone in ne srebrni goldinarji, kajti tega denarja je zavezana vsaka blagajna sprejeti v neomejenem številu. Plačnik niti ni zavezan, ta denar prinesiti preštet in zaviti, pač pa je to v obojnostransko korist ter zaradi lažjega in hitrejšega prometa priporočeno.

Gospodarske novice.

* **Žveplalnike** priskrbovati svojim udom, se je družba slednjič vendar le odločila. Majhnih mehov družba sicer ne bo imela, ker se tako povsodi dobe, temveč bo oddajala večje žveplalne priprave, in sicer I. Nechvillove žveplalnike „vindobona“. Ta žveplalnik stane na Dunaju z zabojem vred 32 K 70 h, a naša družba bo oddajala komaj z zabojem vred po 20 K in zraven priloži še varnostne naočnike, ki varujejo oči pred žveplnim prahom. Ker ima družba le omejeno zalogo, se bo ozirala le na pravočasno došla naročila.

Semenskega ovsa, in sicer dupavskega, angleškega, bavarskega in zelenega češkega hribovskega ima družba le še malo v zalogi, zato prosimo ude, da se kmalu zanj zglaste. Cena mu je 16 K za 100 kg z vrečo vred.

* **Priprave za streljanje proti toči**, namreč nastavke in topiče, bo vsled želje deželnega odbora kranjskega oddajala naša družba. Deželni odbor je poslal dne 17. t. m. deželnega potovalnega učitelja g. Gombača v St. Katharein pri Bruck-u blizu Mürzzuschlag-a, da je bil navzoč, ko so za poskušnjo streljali z raznimi topiči in nastavki. Prepričal se je, da so uspehi tem večji, čim večji so nastavki in topiči ter čim več smodnika se vzame za vsak strel. Poraba majhnih topičev ter nastavkov, kakeršne izdeluje Unger, najbrž ne bo povsodi dosegla zaželenega uspeha. Zato bo družba oddajala le za nesljive priprave, in sicer nastavke po 2 1/2 m do 4 m visoke, topiče pa po 40 cm globoke. Pripomnimo še, da so nastavki patentirani, ker imajo neko posebno prednost pred drugimi, in da topiči niso liti, marveč kovani iz trdega železa in jekla ter zvrtni, vsled česar se nobeden ne more razpočiti, kar se pri litih laže zgodi. Tudi v te topiče se smodnik le vsuje in se nič ne zabije; poči pa prav močno. Popolna priprava, obstoječa iz enega 2 1/2 do 3 m visokega trdnega nastavka, iz 5 po 40 cm globokih, kovanih topičev in iz ene skrinje, v kateri so mere za smodnik, palica za čiščenje in vžigalna vrvica, stane skupaj 140 kron. — To ni drago. Posamezni topiči, po 30 in 40 cm globoki, stanejo 12, odnosno 17-60 kron.

Nastavek 2 $\frac{1}{2}$ m visok stane, približno 50 kron, oni 4 m visok pa približno 120 kron. Take priprave se dobe pri tvrdki Greinitz Neffen v Gradcu. Naročila naj se takoj in naravnost sporoče naši družbi.

* Oddajo smodnika za streljanje proti toči bo deželni odbor priskrboval tudi letos. Naročniki naj se obrnejo pismenim potom naravnost na deželni odbor kranjski. V dopisu naj navedejo, koliko zabojev žele, za katero občino je smodnik namenjen, na čegav naslov (t. j. kdo ga sme takoj po prihodu prevzeti) in na katero postajo naj se pošlje. Z naročitvijo vred je poslati tudi naročnino. Zabojev stane 20 kron 60 vin. in v vsakem zaboju je 25 kg smodnika. Letos se bo smodnik razpošiljal le dvakrat, in sicer v prvi polovici aprila in v prvi polovici julija. Na pozneje došla naročila se ne bodo mogla ozirati.

* Cena Tomasovi žlindre v l. 1900 in naša družba. Kartelirane tvornice zvišujejo od leta do leta ceno Tomasovi žlindre, ki letos stoji celo na 29 $\frac{1}{2}$ h za kilogramski odstotek fosforove kisline na kolodvoru v Čeških Toplicah. Dne 3. februarja so imeli zastopniki avstrijskih c. kr. kulturnih svetov iz kmetijskih družb na Dunaju posvetovanje, kaj je proti temu ukreniti. Predlog, da bi se kmetovalcem odsvetovalo rabiti to gnojilo, dokler se tvornice ne udado in cene ne znižajo, niti ni prišel v razpravo, ker se je obče priznala neizvršljivost takega sklepa ter se je kazalo na enak slučaj lansko leto na Nemškem, kjer bolje združeni nemški kmetovalci niso nič dosegli. Imenovani zbor je sklenil pritiskati na Tomasove tvornice, njih upravni svet pa je 13. t. m. sklenil, da se ne uda, ker je skoraj ves izdelek za l. 1900 prodan. Iz tega vzroka je naša družba 17. t. m. končno potrdila konci prejšnjega meseca dogovorjeni nakup 100 vagonov Tomasove žlindre za l. 1900. Sedaj pa razglašajo in agitujejo zastopniki nemških sodnih okrajev v c. kr. kulturnem svetu češkem, da naj kmetovalci to leto nikar ne kupujejo Tomasove žlindre. Akcijski odbor teh zastopnikov se je obrnil tudi do naše družbe, da pristopi k tej akciji, a ona se vsled obstoječih razmer ni mogla odzvati temu vabilu, zlasti ne zaradi ukrepov pri gori napominjanem zborovanju. Toliko v pojasnilo našim p. n. gg. udom.

Tomasovo žlindro za l. 1900 je naša družba že naročila ter pride kmalu v Ljubljano, tako da jo bomo imeli od sedaj naprej zopet redno v zalogi. Cena temu gnojilu je v tem letu, žal, zelo povišana, ter bo stalo 100 kg žlindre v družbenem skladišču ali na ljubljanskem kolodvoru 3 gld. 50 kr. Žlindra je 18 % tna. Sicer pa opozarjamo na predstojenčico notico.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Št. 1976.

Razglas.

Na podstavi zadnjega uradnega izkaza c. kr. namestništva v Trstu o živinskih kugah, ki so razširjene po Primorskem, je deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače, prepovedala uvažati na Kranjsko

1.) zaradi svinjske kuge prasičev iz političnega okraja Volovsko.

2.) zaradi kužnih ovčjih kozar ovce iz političnih okrajev Poreč in Pulj.

To se razglaš s pristavkom, da se prestopki te, zgoraj omenjene okraje izdane uvozne prepovedi za prasičev, oziroma za

ovce, kaznujejo po državnem zakonu z dne 24. maja 1882. l., državnega zakona št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1900.

Št. 1948.

Razglas.

Ker se je glasom dopisa c. kr. namestništva v Inomostu z dne 27. januarja 1900. l., št. 3922., pri neki iz Rudolfovega izvirajoči in v Briksen poslani pošiljki prasičev dokazala svinjska kuga, je dotlej, dokler se stvar ne pojasni, ustavljeno nadaljnje pošiljanje prasičev iz političnega okraja Rudolfovo na Tirolsko-Predarlško.

To se razglaš s pristavkom, da se prestopki tega ukara kaznujejo po državnem zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. ak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1900.

Št. 2791.

Razglas.

Na podstavi člena V. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z dne 6. decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnega zapornega ozemlja nemške države, po katerem je razširjena pljučna kuga, in sicer:

iz vladnega okraja Devin v kraljevini Pruski in iz okrožnega glavarstva Cvikava v kraljestvu Saksonskem.

Ta prepoved stopi na mesto one vsled razpisa ministerstva za notranje stvari z dne 20. januarja 1900, št. 3081., oziroma s tuuradnim razglasom z dne 29. januarja 1900, št. 1853, izdane prepovedi.

To se razglaš na podstavi razpisa, c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 10. februarja t. l., št. 5085., s tem pristavkom, da se bodo prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznovali po državnem zakonu z dne 24. maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1900.

Listnisa uredništva.

G. br. dr. v K. Radovoljno bomo vedno odgovarjali na vsa vprašanja, ki nam dojdejo od Vaših udov. — Vaše priznanje nas veseli in bodite prepričani, da vstrajamo na izkušenem potu, da koristimo kmetijstvu po svojih skromnih močeh. — Zavarovalne družbe proti škodi po toči, ki delujejo pri nas, so vse enake. Toplo Vam priporočamo, da pričnete s streljanjem proti toči.

J. R. v B. Opeka iz cementa je prav dobra, če je narejena pravilno in iz dobrega cementa. Tvorila so lesena. Pouk, kako delati tako opeko, bi Vam ne koristil mnogo. Priporočamo Vam vzeti izkušenega izdelovalca take opeke.

M. A. v V. Zadeva je koeljiva; če je dejanje kaznivo, Vam bo že vedel povedati odvetnik, kateri Vam je pismo izročil. — Prestopke zakona, zadevajočega ogledovanje mesa, obravnava politična oblast in tudi sodišče, če je v zvezi s prestopkom kako dejanje, ki je kaznivo po kazenskem zakonu ali po zakonu, zadevajočem kužne bolezni.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februvarija 1900. Leto XVII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 28. februvarija 1900. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago K 110.— h do K 126.— h; nemška detelja (lucerna) K 110.— h do K 120.— h; gorenjska repa K 70—75 h; laneno seme, domače ozimno K 31.— h; konopno seme K 36.— h do K 38-50 h; kuminovo seme K 64.— h do K 66.— h.

Fižol: Rudeči ribniški K 18.60 h; rudeči Hrvat K 17.— h; prepeličar (koks) K 20.— h. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene K 30.— h do K 34.— h. brez dima sušene K 34.— h. do K 40.— h.

Orehi domači: K 34.— h do K 36.— h.

Ježice nove: K 7.— h do K 9.— h za 100 klgr.

Med čist: po K 86.70 h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 84.— h do K 88.— h.

težke od 30 do 45 kg „ 76.— „ „ 80.— „

lahke „ 80.— „ „ 82.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 60 h klgr.)

Telečje kože: K 1.14 za kg.

Kozličeve kože po K 1.70 h do K 1.80 h.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 64 h za kg.

Druge vrste 34 do 52 „ „ „

Kože lisic po K 11.25 do 12.25

„ kun „ 30.— „ 36.— za par.

„ dihurjev „ 7.— „ 8.—

„ vidr „ 24.— „ 26.—

Kože zajcev po K 36.— do 42.— za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po K 32.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 28. februvarija 1900. Pšenica K 8.60 h, rž K 7.20 h, ječmen K 6.80 h, oves K 6.20 h, ajda K 8.20 h, proso K 7.— h, tursica nova K 6.— h, seno K 2.10 h, slama K 2.—. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 27. februvarija 1900. Pšenica spoml. K 7.90 h, rž spoml. K 6.66 h, oves spoml. K 5.30 h, tursica K 5.43 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

VABILO

k

občnemu zboru posojilnice v Cerknici,

== registrova zadruga z neomejenim poroštvom, ==
ki bo

v nedeljo, dne 8. sušca ob 3. uri popoldne
v posojilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva in nadzorstva o letnem računu.
2. Volitev načelnstva. (24—1)
3. Nasveti.

Ravnateljstvo.

Strokovno vrejena trgovina semen

Alojzija Korsika,

umetnega in trgovskega vrtnarja v Ljubljani,

Šelenburgove ulice štev. 5.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih, travnih, zelenjadnih in cvetličnih semen, kakor svojo bogato zalogo čiste, predenice proste detelje in družih krmskih semen. Nadalje izdelovanje svežih in suhih vencev in šopkov za vsakotere slavnosti, sploh vse v vrtnarsko stroko spadajoče dela. (17—3)

Ceniki na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Vsakovrstne poljedelske stroje

posebno izborne **slamorenice**, patent „Austria“ najnovejše sestave, št. 7, 6, 5, 4, ki se gonijo z ного ali pa na gepelj priporoča

Ivan Komatič,

glavni zastopnik tvrdke Schindler

Ljubljana, — Francovo nabrežje št. 1. — Ljubljana.

Cene nizke! (18—3)

Izorno, z največjem darilom v znesku

2000 kron

premavano

semensko jaro žito,

garantovano predenice očiščeno deteljno seme, (plombirano in s potrdilom semenskega poskušališča)

travna semena, zmesi od trav in raznih detelj

za trajne inčasne senožeti za parke in vrtove ter semena od krmske in sladkorne pese, kakor tudi vsakovrstni krompir.

Svoje tudi v inozemstvu cenjene

posebne kulture zelenjadnega semena,

dalje gozdna semena, cvetlična semena le v najboljši kakovosti najcenejši ponuja

semenaska tvrdka

ERNST BAHLSEN

v Pragi.

Preiskava se lahko pri dunajskem poskušališču ponovi.

Na tisuče priznanj in zahvalnih pisem more vsak pri meni ogledati. (29—1)

Ceniki in navodila za setev zastoj in franko.

Brzojavna naslova: Bahlse, Praga.

Natečaj.

Podpisana kmet. podružnica ima za popolniti mesto opravnik (vincarja) z letno plačo 600 kron.

Zabteva se znanje slovenščine v besedi in pisavi, ter popolno znanje vsih del spadajočih k vzgajanju cepljenih trt, sadnega drevja itd. Bivši učenci kmetijske šole na Grmu imajo prednost.

Prošnje do 15. marca t. l.

Kmetijska podružnica v Št. Vidu nad Vipavo,
22. februarja 1900.

A. Žvanut,
načelnik.

(26—1)

JOSIP LEUZ

trgovca

(8—3)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji rožnik, onejidovca, beli okrogli češki in moravski krompir. Tudi ima v zalogi in razprodaja na drobno pravo, čiščeno domačo ali štajersko deteljo in pravo francosko lucerno deteljo po najnižjih cenah. Nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo, itd. itd.

Nadalje ima naprodaj vsakovrstna račja, gosja in kurja jajca za valenje.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (14—3)

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji.

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali vočne detelje) stoji 1 K 20 v, 1 klgr. debeložrnato domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 1 K 40 v. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. (4—4)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

kilogram po 30 vinarjev.

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglašajo pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

Manj kot 5 kg se po pošti ne razpošilja.

Naročila je prijavit:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Za travnike

priporoča odpadke deteljnih semen od 6 do 12 kron 100 kg.

Moises & Neuwirth v Ljubljani,

(28-1)

Dunajska cesta.

Žične mreže

v različnih izpeljavah za vrtno ograje in druge gospodarske potrebe izdeluje po najnižjih cenah. (27-1)

Franc Simon na Vrhniki.

Največja zaloga

raznega semena

na pr. **večne nemške detelje** (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst **velikanske pese**, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem **travna semena** za suba, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen cikorijske, dobre krma za prasiče, salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola in drugih zelenjadnih vrst.

Mnogobrojnega poseta prosi

(23-1)

PETER LASSNIK

v Ljubljani.

Naprodaj je večja množina

lepih 3 in 4 letnih smerekovih sadik,

ktore so vzgojene na slabi zemlji in 1000 metrov nad morskó višino; iste so posebno priporočljive za presaditev v nižje lege. Cena za prve 4 krone za 1000, za druge 5 kron za 1000 komadov, izdelane in postavljene na železniško postajo Trbovlje ali pa Zagorje.

Naročila sprejema

(22-2)

M. KIRSCHSLAGER,

c. kr. nadinženir v Ljubljani.

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Novem mestu se bode oddalo letos spomladi sledeče sadike:

400.000 . . . 3letnih krepkih smrek;

60.000 presajenih 5 „

30.000 . . . 2 „ črnih borovcev;

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer 3letne smreke po 3 krone, presajene smreke po 4 krone in črni borovci po 2 krone 40 vinarjev za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustmena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 25. marca 1900 pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu,

dne 8. februarja 1900.

(20-2)

Št. 12.168 l. 1899.

Razglas.

Deželni odbor je namestil deželnega praktičnega učitelja za mlekarstvo in sirarstvo, ki ima nalog pospeševati napredek mlekarstva in sirarstva v naši deželi.

Ker se pogostoma slišijo pritožbe, da pomanjkuje mlekarskim zadrugam, ki se v deželi v tako lepem številu razvijajo, dobrega sirarskega veščaka, ki bi bil njim pri ustanovitvi in ureditvi, kakor tudi v nadaljnjem delovanju v posvet in pomoč, razglasa s tem deželni odbor, da bo radevolje ugodil prošnjam mlekarskih zadrug če bodo zahtevale, da se jim dološlje deželni sirarski veščak v posvet. Prošnje za to so pošiljati podpisnemu deželnemu odboru.

(9-4)

Od deželnega odbora kranjskega.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamorenice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(2-2)

Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske lene po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Raznovrstna pristna bela in črna vina, cena od 28 vinarjev višje, priporoča Tomo Tollazzi v Dol. Logatcu. (24)

Najfineje pasteurizovano surovo maslo za čaj, razpošilja po 2 K 40 vin. za kg iz Zagorja. Mlekarska zadruga v Zagorju ob Savi. (27)

Blife, rip, portalis, enoletnih, dobro okorenjenih več tisoč je na prodaj pri oskrbnistvu g. Antona Pečenko v Rifenbergu, Gorisko. Cena po dogovoru. (35)

4000 zlahtnih drevesc, komad 50 h, divje kostanje, komad 60 h ima naprodaj Janko Hafner, posestnik v Žabnici pri Škofji Loki. (37)

Sentjanževca, (fino, pravo, naravno vino iz ribizla) v hoteljah se dobi po 2 krone liter, — nadalje visokih, košatih oleandrov po 4 do 12 kron komad. Več pove Viktorija Rudmann, v Krški vasi pri Krškem. (39)

Spargelnovih korenin (Spargelwurzeln) več tisoč, je naprodaj na Kolerjevem posestvu na močvirju. Cena po dogovoru pri graščinskem oskrbnistvu v Ortneku (Dolenjsko). (41)

Obodi za sita, rešeta in rete vsake vrste ima naprodaj Jakob Brinšek v Otoku pri Radovljici. (42)

Teran; črn in bel Istrijanec; dalmatinec »Opollo«, kakor tudi žganje tropinovec, razpošilja od 56 l naprej. Za pristnost se jamči. Cene po dogovoru. Na zahtevanje vzorec proti plačilu pošilja Maks Ukmar, veleposestnik v Avberu p. Dutovlje pri Sežani. (44)

Lanskega vina imajo še naprodaj vinogradniki krške okolice, v bližini Krškega (Cesta), v fari sv. Duh in na Studencu pri Krškem. Vino je s starih in novih trt. belo, rudeče in črno, cena 18 do 23 gld. hektoliter. — Pojasnila daje županstvo v Krškem. (46)

Drevesca divjih kostanjev, različne velikosti in debelosti ima naprodaj Jos. Jarc, posestnik v Medvodah št. 9. (47)

Dva bika, eden simentalac čistokrvn star 18 mesecev, drugi pincgavec čistokrvn star 21 mesecev, oba prav lepa in izvrstna plemenjaka ima naprodaj Anton Šifrar, posestnik v Žabnici št. 13, pošta Škofja Loka. (48)

Enega konja in eno kobilu, oba črnosivkasta, po 4 leta stara od 14 do 15 pesti visoka, ima naprodaj Jakob Kunc v Rovtiah pri Logatcu. (49)

Dva vola, pitana za mesarijo, tehtata približno 24 centov, stara po štiri leta, cena 800 kron proda Jakob Adamič, posestnik na Gašpinovem nad Ortenekom. (50)

Krompirja »oneida«, cel vagon proda skupno ali pa na drobno Franc Koselj, posest. v Smokuču, pošta Žerovnica, Gorenjsko. (51)

Pluge in osipalnice, najbolj sestavljene, izdeluje od 16 kron naprej; dalje izdeluje vsakovrstne okopalnice, vse iz železa, najboljše vrste. Vse je izdelano iz pravega štajerskega železa ter po najnižjih cenah. Matej Bregant, izdelovatelj plugov v Orehovesi, pošta Rače. (Kranichsfeld) Spodnje Štajersko. (52)

Več vinskih sodov, dobro ohranjenih in v dobrem stanu ima naprodaj Josip Matjan, posestnik v Vižmarjih nad Ljubljano. (53)

Nekaj tisoč gozdnih sadik 3letnih, črnega borovca, in 3letnih smrekic prve tisoč po 2 gld. druge tisoč po 2 gld. 50 kr. ima naprodaj Andrej Rovnan na Colu nad Vipavo. (54)

Kobilu, brejo ali pa z žrebetom, dobrega plemena, širocega križa, 6 do 10 let staro želi kupiti Ivan Oblak, posestnik itd. na Vrhniki. (55)

Slivovca, 100 litrov, pristno blago, ima naprodaj Anton Vičič, posestnik v Zarečici, pošta Ilir. Bistrica. (56)

Orehovih drevesc, 6letnih, prav lepih proda Frančiška Babnik, posestnica v Zg. Šiški pri Ljubljani. Cena po dogovoru. (57)

Pravega kašljanskega zelja (kapsa) seme, prav zanesljivo blago, prodaja po 40 kr. navadno žlico Jos. Mercina, posestnik v Zgor. Kašlju, pošta Zalog pod Ljubljano. (58)

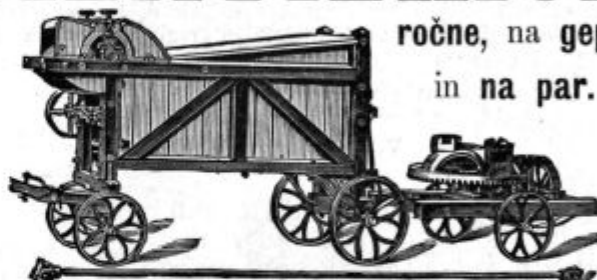
OVES (Willkomm.)

Ta težka vrsta ovsa vsepa v vsaki zemlji, je najzgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro slamo za krmljenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (25—1)

Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za K 9.—; 50 kg za K 17.—; 100 kg za K 32.—. Vzorci v vrečkah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek K 3.— naprej pošlje na

graščinsko oskrbnistvo Goliče
pri Konjicah na Sp. Štajerskem.

Priznано izvrstne in najboljše MLATILNICE

ročne, na gepel
in na par.

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejše **žitočistilnice**, **trierje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljive.

Valarje za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniske brane** klepne in dijagonalne. (19—2)

Stiskalnice za zeleno krmo; **sušilnice** za sadje in sočivje. Vsakovrstne **stiskalnice** in **mlini** za grozdje in sadje; **stroje** za robljanje. Samodelujoče patentovane **brizgalnice** za trnje in zelenjad „Syphonla“. **Sejalni stroji** „Agricola“ in **stroji** za košenje, trave, detelje in žita. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par **DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.**

Odlikovani z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj Zastopniki in prekupci se iščejo.

Ustanovljeno leta 1872. — 750 delavcev.

EDVARDO MAURICH v Trstu

kupuje

vsakovrstnih deželnih pridelkov

kakor tudi **kislo zelje** v sodih po 50 in 100 kg franco železniške postaje, sporco za netto. (5—4)

Naprodaj je večja množina lepih 3 in 4 letnih smerekovih sadik,

katere so vzgojene na slabi zemlji in 1000 metrov nad morskó višino; iste so posebno priporočljive za presa-ditev v nižje lege. Cena za prve 4 krone za 1000, za druge 5 kron za 1000 komadov, zadelane in postavljene na železniško postajo Trbovlje ali pa Zagorje.

Naročila sprejema (22—1)

M. KIRSCHSLAGER,

c. kr. nadinženir v Ljubljani

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Novem mestu se bode oddalo letos spomladi sledeče sadike:

400.000 . . . 3letnih krepkih smrek;
60.000 presajenih 5 „ „ „
30.000 . . . 2 „ „ črnih borovcev;

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa pri-merno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer 3letne smreke po 3 krone, presajene smreke po 4 krone in črni borovci po 2 krone 40 vi-narjev za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustmena naročila za te sadike spre-jema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 25. marca 1900 pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu,

dne 8. februvarija 1900.

(20—1)

Št. 12.168 l. 1899.

Razglas.

Deželni odbor je namestil deželnega prak-tičnega učitelja za mlekarstvo in sirar-stvo, ki ima nalog pospeševati napredek mlekarstva in sirarstva v naši deželi.

Ker se pogostoma slišijo pritožbe, da pomanjkuj-e mlekarskim zadrugam, ki se v deželi v tako lepem številu razvijajo, dobrega sirarskega veščaka, ki bi bil njim pri ustanovitvi in ureditvi, kakor tudi v nadaljnem delovanju v posvet in pomoč, razglaš-a s tem deželni odbor, da bo radevolje ugodil prošnjam mlekarskih zadrug če bodo zahtevale, da se jim dpošlje deželni sirarski veščak v posvet. Prošnje za to so pošiljati podpisanemu deželnemu odboru.

(9—3)

Od deželnega odbora kranjskega.

Zakaj so še ljudje, kateri KathreinerKneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je tako dobrodišeča in zdrava kavina pijača?

Ker še vsi ne vedo, katere ve-like prednosti ima Kathreiner-jeva kava, katera skozi en ek-strakt bobove rastline duh in okus bobove kave zadobi. Taista toraj združji na neprecenljivi način dobre zdravju delujoče lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenim du-hom bobove kave. Kathreiner Kneippova sladna kava služi posebno za primes k bobovi kavi, diši pa tudi ako se sama pou-žije. Dobi se povsodi, ne sme se pa nikoli odprta prodajati in je samo pristna v znanih izvir-nih zavojih z podobo žup-nika Kneippa in z imenom

»Kathreiner«.

(1—2)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izuršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamorenice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II./, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(2—1)

➡ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ➡

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske jame po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Raznovrstna pristna bela in črna vina, cena od 28 vinarjev višje, priporoča Tomo Tollazzi v Del. Logatcu. (24)

Najfinije pasteurizovano surovo maslo za čaj, razpošilja po 2 K 40 vin. za kg iz Zagorja. Mlekarska zadruga v Zagorju ob Savi. (27)

Mešane slame. 100 centov, prodaja po nizki ceni Anton Sedej, posestnik v Doleh pri Idriji. (28)

Pristnega vina, 20 hl rudečega in 20 hl belega, prvo po 14 gld. hl, drugo po 18 gld. hl, ima naprodaj Janez Tuna, posestnik na Selu pri Štjaku, pošta Vipava. (29)

Pse, in sicer 4 mladiče, kraske pasme, posebno dobri čuvaji, ima naprodaj Karl Artač, posestnik v Notranjih Goricah št. 16. pošta Vič. Cena po dogovoru. (30)

38 veder lanskega dobrega vina, lastnega pridelka iz Ceste in Gore sv. Lorenca ima na prodaj Martin Mausar, vinogradnik na Gori sv. Lorenca št. 16, pošta Krško. (31)

Dve kobilici sta na prodaj: ena je stara 8 let in breja, ena pa stara dve leti, 14 $\frac{1}{2}$, pesti visoka. Cena po dogovoru. Matija Vidmar, posestnik v Št. Juriju pri Kranju. (32)

Jabolčnih in hruševih divjakov, več sto, 6 do 10 mm debelih želi kupiti Josip Šubic, posestnik v Gorenjivasi pri Škofji Loki. (33)

Zgodnji logaški grah prodaja po 25 kr. liter, Val. Uršič na Slapu pri Vipavi. (34)

Bilfe, rip. portalis, enoletnih, dobro okoreninjenih več tisoč je na prodaj pri oskrbništvu g. Antona Pečenka v Rifenbergu, Gorisko. Cena po dogovoru. (35)

Pristnega domačega slivovca, več hektolitrov ima naprodaj: Jožef Dekleva, posestnik v Bitinjah št. 10. pošta Prem (Notranjsko). Cena po dogovoru. (36)

4000 zlatih drevesc, komad 50 h, divje kostanje, komad 60 h ima naprodaj Janko Hafner, posestnik v Žabnici pri Škofji Loki. (37)

Hrastov gozd za posekati, ima na prodaj Gašper Dolinar, posestnik v Žabnici pri Škofji Loki. Cena 4000 kron. (38)

Šentjanževca, (fino, pravo, naravno vino iz ribizla) v boteljah se dobi po 2 krone liter, — nadalje visokih, kosatih oleandrov po 4 do 12 kron komad. Več pove Antonija Rudmann, v Krški vasi pri Krškem. (39)

Lepega bika, muricodolske pasme, 17 mesecev star, prodaja Janez Mazi v Velikih Blokah, pošta Nova vas pri Rakeku. (40)

Špargelovih korenin (Spargelwurzeln) več tisoč, je naprodaj na Kollerjevem posestvu na močvirju. Cena po dogovoru pri grajskem oskrbništvu v Ortneku (Dolenjsko). (41)

Obodi za sita, rešeta in rete vsake vrste ima naprodaj Jakob Brinšek v Otoku pri Radovljici. (42)

Dečka 14 do 15 let starega, iz poštene hiše, kateri ima veselje učiti se kovaštva, sprejme takoj V. Hafner, kovač v Žabnici pri Škofji Loki. (43)

Teran, črn in bel; dalmatinec »Opollos«, kakor tudi žganje tropinovec, razpošilja od 56 l naprej. Za pristnost se jamči. Cene po dogovoru. Na zahtevanje vzorec proti plačilu pošilja Maks Ukmar, veleposestnik v Avberu p. Dutovlje pri Sežani. (44)

Lepega psa, izvrsten čuvaj, prodaja Lovro Renar, posestnik v Selu pri Štjaku na Krasu. (45)

Lanskega vina imajo še naprodaj vinogradniki krške okolice, v bližini Krškega (Cesta), v fari sv. Duh in na Studencu pri Krškem. Vino je s starih in novih trt. belo, rudeče in črno, cena 18 do 23 gld. hektoliter. — Pojasnila daje županstvo v Krškem. (46)

Naznanilo.

Prav dobro okoreninjeni, na najboljše ameriško podlago R. Portalis, Solonis, R. Montikola

 cepljeni trsi

najboljših in rodovitnih vrst, kakor tudi popolno sveži cepiči za požlahtnenje, dalje dobro okoreninjene ameriške podlage zgoraj imenovanih vrst, se dobijo po nizki ceni pri (21-1)

Anton Kókot,

nadučitelj v Pišecah, pošta Brežice (Štajersko).

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (14-2)

Strokovno vrejena trgovina semen

Alojzija Korsika,

umetnega in trgovskega vrtnarja v Ljubljani,

Štlenburgove ulice šte. 5.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih, travnih, zelenjadnih in cvetličnih semen, kakor svojo bogato zalogo čiste, predenice proste detelje in družih krmskih semen. Nadalje izdelovanje svežih in suhih vencev in šopkov za vsakatere slavnosti, sploh vse v vrtnarsko stroko spadajoče dela. (17-2)

Ceniki na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

EDVARDO MAURICH

v Trstu

kupuje

 vsakovrstnih deželnih pridelkov

kakor tudi **kislo zelje** v sodih po 50 in 100 kg franco železniške postaje, sporco za netto. (5-3)

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

Razglas.

Vsled sklepa občnega zbora udov društva kranjske hranilnice dne 21. t. m. obrestovale se bodo pri kranjski hranilnici

od dne 1. januarja leta 1900

vse obstoječe in prihodnje hranilne vloge

po 4°‰.

Rentni davek od teh vlog
bode plačal zavod sam.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice

v Ljubljani, 22. decembra 1899.

(3—2)

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske ljube po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo šikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak tatis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Slivovca, pristnega domačega, več hektolitrov, je naprodaj. Več pove Ivan Renko na Premu št. 70 (Notranjsko). Cena po dogovoru. (3)

Trsja, več tisoč na zeleno cepljenega, mešanih vrst z domačimi boljimi vrstami požlahtnjeno, ima naprodaj Janko Kerin ml., v Sv. Križu pri Kostanjevici. (4)

Breskve cepljene (podlaga mandelj) ima naprodaj po 25 kr. komad Anton Pavel Sancin v Dolini pri Trstu. Tudi ima noveše fine vrste, — zlasti Amsterdamovke. (6)

Hrastove šoke, lepe, čiste im naprodaj Helena Kunovar, h. št. 13, v Dravljah. (8)

Bohinjskega sira 50 hlebov od 15—20 kg ima naprodaj po primerni ceni Ivan Korošic na Koprivniku, pošta Boh. Bistrica. (11)

Dva konja, eden pram, star 5 let, 15 pestij visok, drugi tudi pram, star 2 leti in 15½ pesti visok, prvi vaje težke in lahke vožnje, drugi še nezna voziti, ima na prodaj Martin Pirc, posestnik v Mateni, pošta Ig. Cena po dogovoru. (14)

Semenskega fižola (ribničana) izbrano blago, večjo množino, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici št. 49. Cena po dogovoru. (15)

Smreke za v gojzdu posekati, iz katerega se prav lahko izvaža, (približno 50 komadov) proda Andrej Rus, posestnik na Pleševcu, pošta Vič pri Ljubljani. Cena po dogovoru. (16)

Seme pravega kašelskega zelja prodaja 30 gr za 1 K Ign. Mercina v Zg. Kašlju pošta Zalog pri Ljubljani. Naročilu je ob jednem pridejati naročnino. Za pristnost in kaljivost se jamči. (17)

List „Kmetovalec“ od l. 1888 do l. 1899 v 12 letnih zvezkih ima naprodaj Iv. Jurca, posestnik v Gorenjih, pošta Postojna. (18)

Psica jazbecarica, 14 mesecev stara, lovu vajena, garantirano dobra, goni dolgo ne hudo, izborna za dupline vajena, lansko leto iz dupline že privlekla mlade zadavljene lisice, čista rasa. Cena 8 glđ. Ponudbe na M. Mežana, učitelja v Studenem, pošta Postojna. (19)

Malin in nekaj zemljišča, prav na lepem kraju proda Jurij Rupar na Ustji št. 51 pri Litiji. (20)

Medu 80 kg čistega in garantirano pristnega pitanca, ima naprodaj Anton Ferlan, posestnik v Lozicah št. 1, pošta Št. Vid nad Vipavo. Cena po dogovoru. (21)

Učenca za strojarsko obrt sprejme takoj Avgust Terpine, strojar v Kamniku. (22)

Bika plemenjaka čiste belanske pasme, lepega života, lepo cikast 126 cm visok, proda Janez Žust v Doleh pri Idriji. (23)

Raznovrstna pristna bela in črna vina, cena od 18 vinarjev višje, priporoča Tomo Tollazzi v Dol. Legatcu. (24)

Kozole, dvojnati (Doppler) z 4 okni v prav dobrem stanu je naprodaj pri Oroslovu Springerju v Mirni peči. Cena po dogovoru. (25)

Lepega bika belanske pasme, 17 mesecev star, proda Vid Mrhar, posestnik v Guncjah, pošta Št. Vid nad Ljubljano. (26)

Najfineje pasteurizovano surovo maslo za čaj, razpošilja po 2 K 40 vin. za kg iz Zagorja. Mlekarska zadruga v Zagorju ob Savi. (27)

Cepljenke

izvrstno zaraščene in čiste, prve vrste, kakor: italijanski rizling, burgundec, muškatelec, žlahtnina (španjol), kabernet in portugizec. — Za Istro: negrara, teroldikza, mrzamin. — Trte za namizno grozdje: imperijal in hrustljati španijol. — Podlage: riparija portalis, salonis in rupestris montikola. (7—2)

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Grajščina Raka, pošta Raka pri Krškem.

Pristavnik (majer)

vsprejme se takoj. Isti mora biti oženjen; žena mora opravljati krave. — Mezda mesečno za pristavnika 40 kron, za ženo 24 kron. Deputat pa znaša za oba mesečno najmanj 20 kron ter pravico po 25 službenih letih do pokojnine. Po teku enoletnega vsestransko zadovoljnega službovanja poviša se plača pristavniku na 44 kron, ženi pa na 26 kron. Prosilca za to službo morata biti pridna, poštena ter se imata skazati z dobrimi spričevali. — Oni prosilci brez otrok imajo prednost. (15—1)

Več pove uredništvo „Kmetovalca“.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (14—1)

JOSIP LEUZ

trgovec

(8 2)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji rožnik, onejidovca, beli okrogli češki in moravski krompir. Tudi ima v zalogi in razprodaja na drobno pravo, čiščeno domačo ali štajersko deteljo in pravo francosko lucerno deteljo po najnižjih cenah. Nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo, itd. itd.

EDVARDO MAURICH

v Trstu

kupuje

vsakovrstnih deželnih pridelkov

kakor tudi **kislo zelje** v sodih po 50 in 100 kg franco železniške postaje, sporco za netto. (5—2)

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

Razglas.

Vsled sklepa občnega zbora udov društva kranjske hranilnice dne 21. t. m. obrestovale se bodo pri kranjski hranilnici

od dne 1. januarja leta 1900

vse obstoječe in prihodnje hranilne vloge

po 4%.

Rentni davek od teh vlog
bode plačal zavod sam.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice

v Ljubljani, 22. decembra 1899.

(3-1)

Mala naznanila.

Vaak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske jame po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Tri svinje, breje, ima naprodaj Miha Leben v Strahinju, pošta Kranj. — Cena po dogovoru. (1)

Svinjo, jorkširske pasme, dva meseca breja, težka blizu 100 kg. ima naprodaj Janez Urnik, posest. v Št. Jurju pri Kranju. (2)

Slivovca, pristnega domačega, več hektolitrov, je naprodaj. Več pove Ivan Renko na Premu št. 70 (Notranjsko). Cena po dogovoru (3)

Trsja, več tisoč na zeleno cepljenega, mešanih vrst z domačimi boljšimi vrstami požlahtnjeno, ima naprodaj Janko Kerin ml., v Sv. Križu pri Kostanjevici. (4)

Sedem lepih brejih svinj in šest plemenih prascov, jorkširske pasme, ima naprodaj Ana Staré v Gornemu gradu pri Mengšu. (5)

Breskve cepljene (podlaga mandelj) ima naprodaj po 25 kr. komad Anton Pavel Sancin v Dolini pri Trstu. Tudi ima noveše fine vrste, — zlasti »Amsterdamovke«. (6)

Bika, pingavca, jako lep, 2 leti star. dober plemenjak, proda Miha Šibic v Česnjevku pošta Cerklje, Gorenjsko. (7)

Hrastove čoke, lepe, čiste im naprodaj Helena Kunovar, h. št. 13. v Dravljah. (8)

Grahore za seme ima večjo množino naprodaj A. Bergant v Šenčurju pri Kranju. Manjša naročila izvrši tudi po pošti in priloži vsaki povrh še za poskušnjo neko novo vrsto izvanredno bogato rodečega stročjega fižola. (9)

8 lepih mladih prašičev domače pasme, proda Franc Koprivnikar, mlinar v Šmartnem pri Litiji. (10)

Bohinjskega sira 50 hlebov od 15—20 kg ima naprodaj po primerni ceni Ivan Korošic na Koprivniku, pošta Boh. Bistrica. (11)

Tri svinje, breje, mešane pasme, (domačo jorkširsko pleme), ima naprodaj Janez Barle, posestnik v Gradu, pošta Cerklje, Gorenjsko. (12)

Krožno žago (Cirkular) z celo opravo za vodno gonilno moč, kupi Ivan Peternel, posestnik v Zireh. (13)†

Oddaja cepljenih trt.

Kmetijska podružnica v Novem Mestu bo oddala iz subvencionirane trtnice na spomlad nekoliko tisoč cepljenih trt sledečih vrst:

- 1.) za bela vina: laški rizling, beli burgundec, kraljevina, hrustljati španjol in traminec;
- 2.) za črna vina: žametasta črnina, modra frankinja in portugalka.

Trte so cepljene poglavitno na riparijo portalis, deloma tudi na rupestris monticola.

Cena za 100 cepljenk znaša 16 Kron.

Prošnje za cepljene trte se sprejemajo le od vinogradnikov, ki imajo svoje vinograde v okrajnem glavarstvu novomeškem, in sicer zadnji čas do **15. februarja t. l.** Na pozneje došle prošnje se ne bo oziralo.

Prošnje naj se predlože potom županstev ali kmetijskih podružnic (10—1)

Kmetijska podružnica v Novem Mestu.

Št. 12.168 l. 1899.

Razglas.

Deželni odbor je namestil deželnega praktičnega učitelja za mlekarstvo in sirarstvo, ki ima nalog pospeševati napredek mlekarstva in sirarstva v naši deželi.

Ker se pogostoma slišijo pritožbe, da pomanjkuje mlekarskim zadrugam, ki se v deželi v tako lepem številu razvijajo, dobrega sirarskega veščaka, ki bi bil njim pri ustanovitvi in ureditvi, kakor tudi v nadaljnjem delovanju v posvet in pomoč, razglašajo s tem deželni odbor, da bo radevolje ugodil prošnjam mlekarskih zadrug če bodo zahtevale, da se jim dološlje deželni sirarski veščak v posvet. Prošnje za to so pošiljati podpisnemu deželnemu odboru. (9—1)

Od deželnega odbora kranjskega.

JOSIP LEUZ

trgovec

(8—1)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji rožnik, onejidovca, beli okrogli češki in moravski krompir. Tudi ima v zalogi in razprodaja na drobno pravo, čiščeno domačo ali štajersko deteljo in pravo francosko lucerno deteljo po najnižjih cenah. Nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo, itd. itd.

EDVARDO MAURICH

v Trstu

kupuje

vsakovrstnih deželnih pridelkov

kakor tudi **kislo zelje** v sodih po 50 in 100 kg franco železniške postaje, sporco za netto. (5—1)

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner-Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je tako dobrodišeča in zdrava kavina pijača?

Ker še vsi ne vedo, ktere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava, katera skozi en ekstrakt bobove rastline duh in okus bobove kave zadobi. Taista toraj združi na neprecenljivi način dobre zdravju delujoče lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenim duhom bobove kave. Kathreiner-Kneippova sladna kava služi posebno za primes k bobovi kavi, diši pa tudi ako se sama použije. Dobi se povsodi, ne sme se pa nikoli odprta prodajati in je samo pristna v znanih izvirnih zavojih z podobo župnika Kneippa in z imenom »Kathreiner«.